

PAPELUS

—Em creïa que't trovaria més gran y veig que no has crescut gens.

Farbenfabriken Otto Baer

Radebeul : Dresden : Budapest : Viena

Fábricas de Tintes negres y de colors
para Gipografia y Litografia

Barnissos : Fums d'estampa : Pasta
para roleus

Dipòsit general en Espanya :

Carle Girardi - Barcelona

Carrer de la Universitat, 41

Articles para les Arts Gràfiques

— Máquinas y Materials —

— Per tot arreu se ven el marvellós —

GASTROL MIRET

de tan segurs efectes pera l'alivi immediat y la curació prompta y segura de totes les malalties del

ESTÓMAC Y BUDELLS

per llur rápida y precisa acció curativa sobre les parts malaltes de dits orguens.

Els metjes que'l recepten admiren llurs prodigiosos efectes, (guardem infinitat de cartes de metjes de totes parts que axís ho atestigüen) y cuantes persones l'han usat son llurs més fermes propagandistes.

ALIVIA TOT - SEQUIT Y CURA AVIAT

perque es un digestiu sens rival, un tónico poderós, un antigastrálgic efícas y un antiséptic excelent.

AVÍS.—A tota persona que'ns el demani li enviarem gratis a volta de correu, un llibret molt interessant pera tots els malalts del estómac y budells

NATALI MIRET, Farmacéutic

— Ample, 68.-GRACIA - BARCELONA —

FORA TRENCADURES

40 anys d'èxit - Plasa Universitat, 3, 3.er

Unic especialista que cura les trencadures qu'es tenen per irreductibles y incurables, sense operar.

Els que no puguin portar braguers per tenir l'hernia sempre fora ó escapar-se per la forsa de la trencadura per gran o difícil que sigui se reduex, conté y cura radicalment en pocs dies, en abdós sexes y en totes les edats. Preu módic.

Consulta gratis: de 9 a 4 tarde

Molassin

Aliment concentrat.
El millor y més higiènic pera caballs, mules, bous, tocinos,

nos, ovelles, cabres, gallines, cunills, etc.

Dipòsit exclusiu pera Catalunya: **Manso, 39.-BARCELONA**

TALLER DE CONSTRUCCIÓ Y REPARACIÓ
DE MÁQUINES Y AUTOMÓVILS

Especialitat en Maquinaria para les Arts Gràfiques

FRANCISCO MARINÉ

Bonavista, 7. - GRACIA

Córcega, 401 **JOSÉ BESTEIRO** BARCELONA

Representante de la CASA J. ORTEGA, DE VALENCIA

BLOCKS PARA CALENDARIOS Y GRAN SURTIDO
EN CARTONES PARA LOS MISMOS : ESPECIALIDAD EN
CARTELES ARTÍSTICOS PARA FIESTAS MAYORES
Y CORRIDAS DE TOROS

LO INCREIBLE
ESTUDELLERS. 6.
prop la Rambla
RONDA Sta ANTONI. 70.
MAJOR. 17. GRACIA. 70.
PREU UNICH 10'50pts
CALSAT
EXTRA
Tot cusit a mà

Tudó y Martinez, s. en c.

— Muntaner, 7. - BARCELONA —

Maquinaria y demés útils per impremta, litografia, encuadernació y fàbriques de capsas de cartró

Representants esclusius per tot Espanya de les renombrades tintes

Mander Brothers, Wolverhampton (Inglaterra)

Pròxim trasllat al carrer

MALLORCA, 209, BAIXOS

(entre Aribau y Universitat)

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Pelayo, 35 : Barcelona

PREUS DE SUSCRIPCIO

ESPAÑA, trimestre Ptas. 2
 ESTRANGER " " " " " 3
 Pago antielapat

PAPITU

OSTRE benivolgut amic y correligionari D. Joan Salas Anton, qu'ara és a Londres, tant amic com vulguin de'n Ramiro de Maeztu, avans d'esser profund republicà, so-

cialista y economista, havia sigut jovenet, havia tingut una veu prima, s'havia eternit ab la primavera y... ¿perquè no dirho? havia tirat als Jocs florals de fóra.

Una vegada li van donar una Flor Natural y tot. El Secretari del Certámen el va passar a veure:

—Sobretot, senyor Salas, no falti pas.

—No tingui por. A quina hora fan els Jocs? Com s'hi té d'anar vestit?

—A les quatre de la tarda, y am jaqué.

—Qui té la menció?

—Un seminarista de Vic.

—Y la Reina que vostès han triat, ja será digna de son enlairat sitial?

—Perdi cuidado, senyor Salas; té un ull matador.—

El diumenge ficsat, en Salas agafa'l tren. Els altres poetes premiats havien sortit de bon matí, però ell va dinar a Barcelona, per timidesa de principiant. Al veure qu'en el seu tren no hi anava cap poeta se començà a esverar.—Si haurán sospès el Certámen! Si m'hauré equivocat de dia! Si hi ha por de què l'acte sigui deslluït!—En Salas Anton estava neguitós com una núvia.

—Arriva al poble, y a l'estació hi havia'l Secretari, tot sol. Al lluny se veia la taraneta del Ajuntament, forrada de vermell, y ab uns mi-

ralls; el cavall estava clenxinat de poc, esperant el poeta.

En Salas, obrint la finestreta digué tornantse vermell, y ab una veu exangue:

—Arrivo ab un ai al cor. Vostè'm podria treure de pena, si es servit. Que ja han vingut els trovadors?

—Sembla que l'elecció den Ramonet ha sigut molt empenyada.
 —Com? Si casi bé no tenia contrincant.
 —Es que pera presentarse va haver d'empenyarse tot lo que tenia.

Fata

—Es particular; avui al registre de casaments hi han tants homes com dónes.

Conferència

El Cim.—Jo he sigut blanc, y encare soc tot blanc, y seré sempre blanc.

La meua testa centenaria enlairo entre un silenci blau, mentres els peus s'entortolliguen y s'entortolliguen fins arribà'l infern.

(Perxò'ls tinc calentons).

Jo soc bon home. Però ve la boira y'm du murmuracions. Diu qu'a la terra hi ha fanc, y fanc que's mou, y fanc que crida. Jo ho trovo molt estrany, però l'escolto. No vui savè cap cosa, més les coses al entorn de mon cap papellonejen y'm posen neguitós. A mi'm semblava que no hi havia més que blau enlaire y vert a baix. Y era una cosa bona. Veiam, parieu. Us vui senti, y acoto el cap envers vosaltres. Y, escolteume, no m'enganyeu. Jo tot ho crec, y contem que hi ha uns que creuen y altres que s'en riuen.

El Bosc.—No tinguis por; jo no ric mal. Confiat; més aviat soc trist. Vaig esser jove y volia envellir en santa calma dintre la gran tranquil·litat dels segles creuant les serps de mes feixugues branques. Però l'home ha vingut ab la destralt. Vosaltres no ho sabeu. Doncs la destralt és una cosa qu'en fa dugues d'una. Y va destralejantme la brancada, tota la meua barba que cau montanya avall. Y'ls homes, canten. Això'm fa tremolar! Y aquets encare batallen noblement. Però hi ha uns altres que van a fer fontades y m'embruten de papers, de cassoles trocejades, peles de llangonça y becs d'ampolla. Jo que vaig esser un temple!

El Riu.—Doncs jo, pitjor. La meua sòrt encare que faig ab pas lleuger ma caminada sense mirà endarrera! L'home'm fa anà per giravolts innobles a remoure unes rodes complicades, passo per una pila de revoltes

y'n surto brut. Després el gran jan-fuma, com el qui no ha fet res, seu a ma vora valent com passa l'aigua, ab un barret molt ample y una cara ençopida mirantme sempre, y sentme pessigolles ab un cordill que penja d'una canya. Perxò ja fa molt temps, un cop arribo a les ones del mar, tot jo m'hi fonce ab una esgarripança d'alegria en l'acaparadora immensitat. El mar se riu dels homes. Els enfonza ellis y les seues naus. A la bon hora. Veiam nosaltres què farèm. Qu'acabin aqueixes bestioletes importunes y tornem a estar lliures en el si de la gran naturalesa. Cerquem una venjança.

La Plana.—Què dius, una venjança?

No coneixes als homes. Prou s'amohinen ellis tots sols, y criden! Troven que no estan bé; cadescú pensa qu'ell ha nascut per adobar les coses. Mideixen les estrelles, y les casetes llurs posen en rengles, qu'ells ne diuen ciutats. Unes vegades, sense saber perquè, mouen la guerra; després torna la pau, y s'ensopelxen tot fent la bascambrilla. Uns se diuen polítics, els altres filòsops, altres artistes, y's passejen ufans; y si la premsa s'ocupa d'ells, els retallets enganxen a dins d'una llibreta. Y pobre gent, tothom se va morint! Ves si buscan cabòries, qu'are creuen qu'apendràn de volar. Jo'ls deixaria. Son una pobre gent. Prou pena tenen. Si ben mirat son uns infants. Estiren la mà, y enlloc arriben. Una cosa volen dir, més totjust la barbotejen. Y totes eixes grans dolenteries que'ns haveu dit dels homes els hi son com les bales y baldufes.

El Cim.—Trovo que tens raó. Ningú contesta. Quedem aixís. La conferència's tanca.

N pintor aristocràtic de Barcelona, que s'està a París, aont causa sensació (fins se diu que Willy l'ha fet sortir a una de les seves noveles) va fer una exposició. Lo bó y millor de París s'hi va arribar; la cosa s'ho valia.

Fins hi va anar en Rodin, el vell sublim. En Rodin va donar un tom per la sala, y va arrufar el nas; perquè aquestos genis devegades no hi veuen tan clar com un hom, qui anant a can Parés ab l'escalforeta del cortell sota l'axella, se sent dominat per la dolça tebior del eclecticisme.

El pintor aristocràtic entrava a l'exposició quan en Rodin en sortia.

—Y doncs, senyor Rodin, què li ha semblat axò?

—*Chic; mais, vous-savez, je suis un peu pressé.*

—Mireu si no n'hi ha per tirar el barret al foc! Jo què per tot arreu feia corre que aquet home era un trumfo!

La Lliga del barret de palla

Ara que vé'l bon temps, fa bó de meditar aquella noble teoria que diu que si anessim despullats y sense res al cap, ens estalviariem moltes malalties. Ja sabem que no trobariem ningú que no suscribís que seria una millora posarla en práctica prò també sabem que mai ningú s'atrevirà a sè'l primer de presentarse en públic despullat. Convinguem de totes maneres en que quan s'acosta'l bon temps la teoria fá de bon meditar.

El vestit pot ser tan antihigiènic com se vulgui, prò s'ha de confessar llealment qu'es un dels millors depilatoris que s'han trovat pel còs humá. A copia d'anys y pany els nostres cossos vestits perderán el seu pèl, y francament l'idea d'abolir els homes peluts per lo que tenen de peluts crec que tothom la trovará digne d'elogi y farà que's consoli de les moltes malalties qu'ocasiona l'habentse acostumat a anar vestits.

En cambi si l'acord de suprimir els homes peluts es unánim, no creiem que ningú sigui partidari dels caps pelats y devant d'un instrument com el barret que al defecte de fentse aptes per altres mil malalties hi afegex el de fense tornar calvos, podem assegurar que tothom ne protesta y comprén que n'hi há per tirá'l barret al foc.

Prò, qui tindrà'l valor de sè'l primer de passejarse per la Rambla sense res al cap? Está demostrat que ningú; els metjes que vetllen per la salut del públic son els primers de saberho. Ells, enemics naturals de les malalties, cada any per igual temps, pensen en la fórmula que substituexi el barret y no privi al cap del aire y la llum que, com tots sabem, li son tan necessaris.

Aquet any, sembla que fundantse en la teoria del mal menor, coneguda també pel sobrenom *del mal el menos*, han acordat una fórmula de substitució que consistex en portar barret de palla tot l'any. El barret de palla—diuen ells—permet, relativament a tota altre mena de barrets d'aire corrent, la circulació del aire y l'entrada de la llum. Tenen raó. Nosaltres desd'aquestes columnes felicitem als metjes que formen la Lliga, batejada ja ab el títol de «Lliga del barret de palla» y envièm una salutació especial al digníssim president D. Salvador Soler y Famés, creient que gracies a les seves iniciatives el partit dels barret de pallistes, augmentará cada día y portará grans beneficis a la societat fent que s'atenuhi el perill pelat que venia a sè un segon perill groc, prò més terrible, perquè al menys el perill groc porta una cua y el perill pelat com el seu nom indica, no ens dexaria ni la cua.

Prò, després de fer constar la nostra felicitació creiem que'ns será lícit fer constar que malgrat ser dels qu'estarem en tot y per tot al costat de la «Lliga del barret de palla» creiem com els matexos metjes reconixerán, que'l sistema per referir les ventatjes del mal menor no dexa de ser un mal—encare que menor.

Dièm axò, perquè nosaltres humils admiradors de les ciències mèdiques, creiem haber trobat un sistema no solsament tan práctic com el dels fundadors de la «Lliga», sinó que desterrant per sempre més tota classe de barrets assegura als homes una abundosa cabellera.

Com tots els problemes que semblen impossibles de resoldre, el nostre problema té una solució senzillíssima, d'aquelles que sembla mentida que ningú hi hagi atinat, y es, en una paraula, el matex cas de l'ou de Colón.

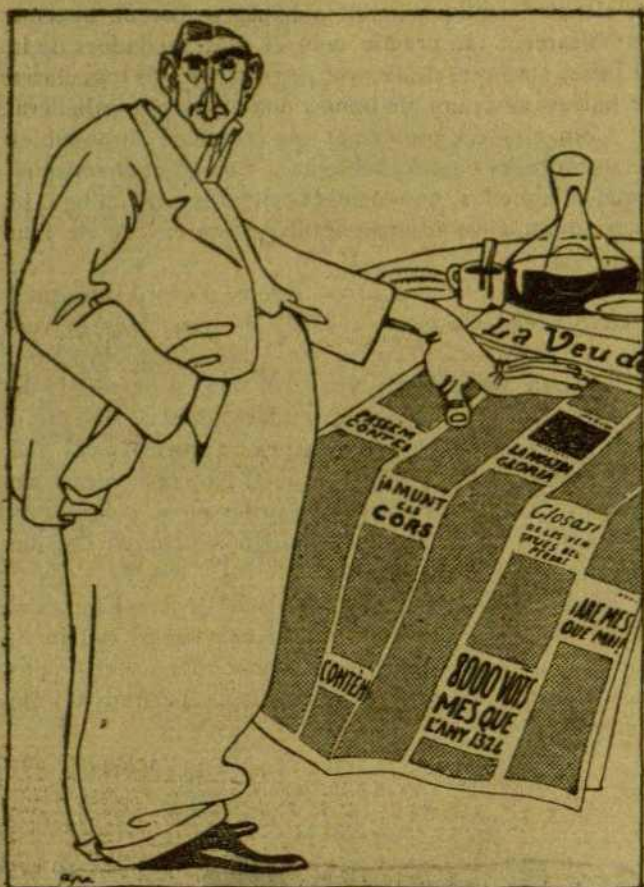
Els metjes y nosaltres estèm d'acord en que'l principal obstacle per la abolicció del barret es la vergonya que fá sortir al carrer sense res al cap: doncs be, hi ha una solució: no més cal anà al carrer de la Boqueria per trovarla; quan un dependent de comerç o un amo d'establiment, vol atravessá'l carrer o vol anà a l'estanc, què fá? Es posa'l barret? No; al contrari, no se'l posa y precisament per no posarsel se coloca una ploma a l'orella y al vèurel, ningú s'estranya de que vagi sense res al cap.

Ja ho saben doncs els senyors de la «Lliga del barret de palla»: la solució es lo més senzill del mon; qui vulgui practicá'l sistema d'anar descobert, qu'es posi una ploma a l'orella y ningú s'estranyará de vèurel sense res al cap.

VOLIOL

- Si no'm paga'is dos anys que'm deu demà mateix el poso al carrer.
- Molt bé: prò'm pagaré els perjudicis.
- ¿Quins perjudicis?
- Cent tarjetes que vaig encarregá ahir.

—Quina desgracia si arrivem a guanyar!

En un poble industriós de Catalunya se feien uns Jocs Florals, y la Comissió organitzadora se cuidà de que fos Reina de la Festa una graciosa y virtuosa filla d'un graner, educada com la senyoreta més prim-mirada, de manera qu'era d'aquelles noies que diuen:—Mamá, per amor de Deu!—y— Ai quin jove més comprometedor!—

Acabats els Jocs Florals, els poetes s'en anaven acompanyar la Reina de la Festa cap a casa seva. El pare dava'l braç a la noia, y estava cofoi, però una mica empipat perquè la noia s'havia hagut de fer un vestit a més a més de l'altre de la festa major. La noia aprofitant un descuit dels poetes, digué a son pare:

—Me sembla, *papá*, que'ls hauria de convidar a un refresc.

—Que s'el pintin a l'oli aquets galifardeus!

—Ay papá, no sigui ordinari.—

Arrivaren a casa de la Reina de la Festa, y entraven tots pel magatzem ahont hi havia les saques tradicionals.

El graner, ab una rialla sardònica digué als jovenets escualits qu'havien guanyat les flors y els tinters de consuetut:

—Si's volen quedar a sopar... Ja veuen que no falta menja.—

La noia, tota esgarriada, digué precipitadament:

—El papá se refereix a les mongetes ¿saben?

El Carnet d'Apolo

Els deus montaven en ira. Els deus qu'eren rodons inútils y pausats com Acadèmichs de qualsevol Acadèmia de la Llengua, no podien admetre cap llibertat modernista entre ells. Be prou que'ls havia costat decidir la calefacció del Olimp per estufes elèctriques y admetre en les parets del seu palau calendaris anunciadors amb anècdotes gedeòniques, y pensaments escullits de molta més complicació que les atmosfèriques den Dionís Puig, y madrigalets més de sucre candi que les cròniques de Passa-Volant a la *Veu* o els idilis den Girbal a les seves vehines, vehines!

...Deiem que am lo del modernisme no eren pas ni una mica tranzigents els deus. Apolo feu la lleugeresa de deixarshi caure y tot seguit per unanimitat de vots, el declararen deu espúreo. Y no n'hi havia per menys! Figureuvos que llegia crítiques den Bernat y Durán y versos den Salvador Rueda! Júpter fou inclement; Júpter que per la seva fermesa era digne d'haver llegit *El Politico* de Azorín, digué que s'havia de donar un cástic exemplar al deu Apolo. Després de llarguíssimes deliberacions (també els deus deliberen com els socis de l'Unió Catalanista) varen decidir enviar el deu rebelde a Barcelona.

Júpter ell matex va comunicarli la sentència fentli un llarc discurs, divertida barreja d'oratoria castellarina amb actituds de compte de Pomés.

—Si vols esmenarte y obtenir perdó—li digué al finir son parlament el pare dels deus;—sies diligent en allunyarte de tota perillosa literatura, llegex la retòrica den Cortejón y la preceptiva del P. Moreu y tot lo més atreueixte a publicar a *Empori* qu'es una revista seria y ben presentada. La dirigexen gent d'ordre. (Llavors en Calvet encara estava decidit a publicar aquesta nova *Revue des Deux Mondes*).

Apolo se'n rigué interiorment dels concells de Júpter. Ell se sentia verdaderament deslliurat de tota tirania. Pensaba am gran joia.—M'envien a Barcelona; sortosament hi surt tots els dilluns la plana literaria del *Poble*.

Y vingué resignat al seu exili.

* *

Just arribat, Apolo restà mitja mesada retret del comers de les gents barcelonines. Aquex fou son temps més ben aprofitat.

S'enterà minuciosament de la marxa ascendent de l'activitat catalana. Son estudi li sugerí algunes agudes observacions que jo he trobades en el Carnet de Notes (aquell marvellós Carnet que un vespre —ja en sos temps de plena disbauxa decadenta se—dexà en una de les taules de la *Maison Dorée* en que's reuneix l'Esquerra).

Vull copiarne algunes:

Pàgina 1.—La premsa catalana dona sensació de vertic. Singularment en èpoques parlamentaries. Tots els jorns parlen de trenta victòries dels nostres diputats.

Apart d'axò, en altres èpoques es ben irregular lo qu'esdevé. *El Poble* sembla sempre el diari de l'endemà; *La Veu* d'avui, sembla sempre el diari d'ahir.

Pàg. 9. *Mestre en gai saber.*—Aquex títol té un no sé qué desagradable. Tal volta la primera paraula que fa pensar en certa vivor natural. Si jo'l posseís aquex títol, tindria por de que tothom me digués. Ep, mestre!...

Pàg. 11.—Quin estrany lligam hi há entre la Fulla Agrícola de *La Veu* y la Plana literaria del *Poble*?

Pàg. 13.—En Surinyac Senties deu escriure els seus llibres, diumenges y dijous a la tarde.

Pàg. 23.—Girbal Jaume. Per què'm semblará a mí, que aquex poeta hauria de ser ex-empresonat o ex-exilat per Catalunya?

Pàg. 25.—Com es enutjós per el doctor Martí Julià que se l'anomeni D. Domingo Martí!

Pàg. 31.—Palau de la Música Catalana; Teatre Nacional Catalá... També'ls portuguesos de rès ne diuen 50,492,380 reis...

Pàg. 32.—Avans era popular aquesta expressió: Tant jove y ja'l dexe fumar els seus pares! Avui hem de dir. Infant tot just y ja li dexe publicar versos!

Pàg. 57.—Un jove parnassiá, m'ha dit mal den Maragall. Demá, públicament ell matex proposará ferli un homenatge.

Pàg. 58.—L'Ignaci Iglesias : a l'art de dramaturg : : Enric Borrás : Garavaglia.

Un día li digueren a n'en Borrás. Si vols fer Il Cardinale, recorda que *Il Cardinale* no era de la Barcelona.

Pàg. 72.—Apeles Mestres!

Y com ens fa riure aquella vella escombra que vestida amb unes faldilles de l'avia nosaltres creguerem el papu més terrible de tots els papus torturadors d'infants!

Pàg. 73.—La Carme Karr diu mal den Viura. En Viura somriu a les verinoses insinuacions de la Carme Karr.

En Viura está preocupat en trobar la faisó de tenyir de negre totes les gardenies.

Una gardenia negra en el trau del levisac negre den Viura! Magnífic. Llavors en Viura cansat de l'amistat de D. Joan Cendra, tombará en la de D. Leopold Negre.»

Com pot veures l'agudesia de Apolo va minvant com les pàgines blanques de son Carnet. La última escrita (pág. 81) deia:

He parlat amb un senyor borsista que's veu intel·ligent en coses d'art.

—Què tal, com está senyor Apolo?

—Miri, per ara ja ho pot veure, anem passant.

—Ja pot ben dirho... Rès, fer la viu viu y tora... En demés, doncs què li sembla l'exposició den Rusinyol a cà'n Parés?

—A mí bé, y a vostè?

—Jo, sempre he dit lo matex, en Rusinyol m'agrada més aviat com a pintor que com a literat.

—Potser té raó.

—Que si'n tinc! Avui les corrents literaries ja son unes altres...

Y el bon senyor m'ha parlat de tot. Ell troba fexuc y poc ordenat l'estil den Gaudi. Parla furios contra l'Ors y els escolanets de l'Ors. S'ha declarat tolerant dels ben entesos y ha dit que Barcelona era el cap y casal de Catalunya.

Després ha pres comiat.

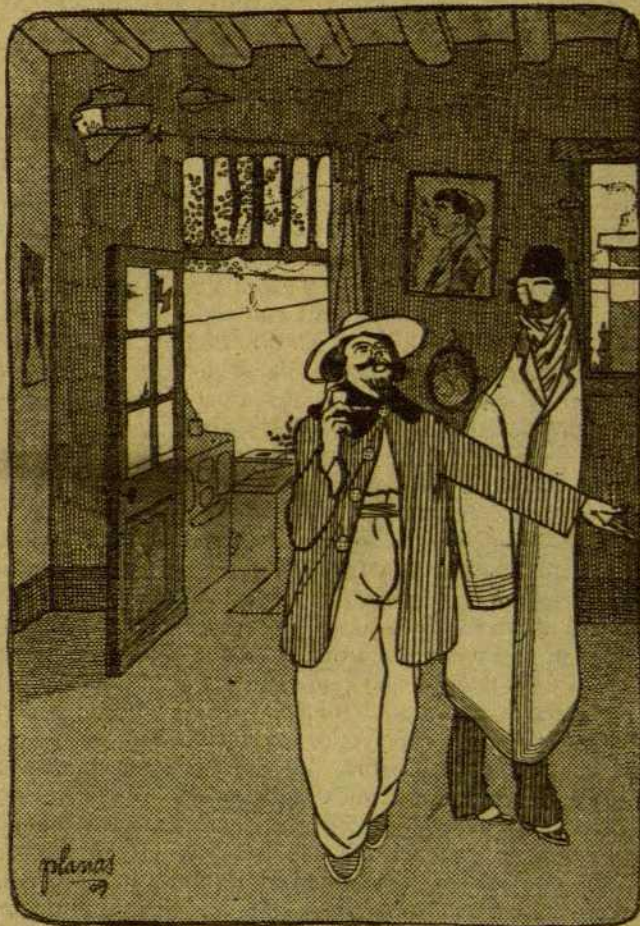
—Pásiho bé, senyor Apolo. Tant gust en veurel bonet. Si vol venir a dinar am nosaltres ja sab que sempre té un plat a taula; allí ont n'hi caben tres n'hi caben quatre, etc.

Fins aquí les Notes del Carnet d'Apolo.

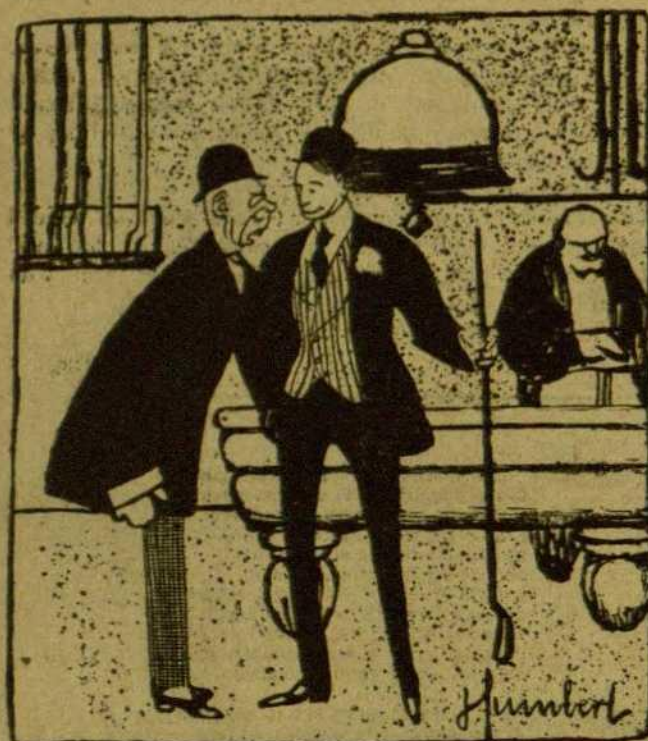
DANDY ESQ.

A fortiori

La llei obliga a tots per un igual tant si s'és o no s'és un descontent, y aixís ha esdevingut el president, l'Aldavert, d'una mesa electoral. La votació finida; el solemnia acte de l'escrutini és imminent, sofreix el senyor Pere'l greu torment d'haver d'emetre'l vot presidencial. Votar en blanc? no, és ferho per l'Unió. ¡Res de Lerroux, ni d'Administració! ¡Morin Lliga y esquerra catalana!...
En el districte quint, secció segona, el príncep-Martre Carles de Viana té un vot, per regidor de Barcelona.—F. A.

—La flor natural?... Jo cada día'n tinc tantes com ne vull; el jardí n'es ple.
—Bé, però les del jardí no son naturals.

—Vaja home, ja n'apendrás, et donaré tres tantos.
 —Veiam si t'els donaré jo.

Els Jocs Florals de Paí-pai

Em va sorprendre una lletra per lo extraordinari del seu envelop: portava deu o dotze sagells de tots els colors de la gamma y vint o trenta inscripcions timbrades y en absolut il·legibles; després de contemplar-ho per sobre, per sota y pels costats vareig decidir-me a obrir la carpeta am tots els cuidados que's merexia. La carta venia firmada per un frai Bernat de la Transfiguració y am data en una isla d'un nom dificilíssim d'escriure si no es copiantlo lletra per lletra; agafant el diccionari enciclopèdic de can Montaner, vareig augmentar els meus coneixements geogràfics, am la relació d'una illa del grupo que'n diuen *Papai* y que ve a caure pels vols de Filipines, però una mica més enllà ananhi am la Trasantlantica; además que la tal isla es de vegetació exuberant, molt rica en or, metalls fins y pedreria fina, y además que'ls negritos que's crien en aquell terror son idolatres y antropòfecs. Com que jo, fora de la amena literatura, a lo que'm dedico es la Borsa y no tinc res que veure am *Papai*, ni am pedres precioses y menys amb idolatres antropòfecs, poden contar la meua estupefacció. En fi, endevant les atxes, ja veurem que'n sortirà. La lletra era escrita en viu català, correcte, una mica dels temps den Terencio Thos y den Pelay Briz, però vaja, que s'entenia perfectament. Una greu sospita s'apodera de mi al cap de llegir dos ratlles, si't voldran fer un timo pel procediment del enterro explicant que tenen amagat el tresor d'un general espanyol? però bah, endevant. Doncs res d'axò; la carta era de un tal Quimet, amic de joventut

y d'aficions literaries, que's va fer frare missioner, qu'havia civilisat als de *Papai* y que m'invitava per assistir com a mantenedor als primers Jocs-Florals d'aquell país, oferintme passatge d'*ida y vuelta* y gastos pagats, tot lo qual podia recullir a mon plaher en el convent que com totes les comunitats tenien ells a Barcelona, juntament amb un reguitzell de benediccions en recompensa del bé que faria a en aquells pobres negritos.

Jo volia anarmen a New-York, perquè havia tingut una bona tongada al Casino Mercantil, però no sé si per les benediccions o per ser el viatge gratis o per la literatura, vareig veurem amb els frares y a bordo de l'Alacant, vareig fer rumbo a l'Oceanía.

* *

Desembarcat a Ilo-Ilo, els frares a qui anava consignat m'embarcaren en un remolcador y després de donarme moltes espressions per frai Bernat posarem proa cap a *Papai* aont arribarem feliçment.

En ma vida havia vist tantes palmeres juntes! que plaça de Catalunya! què passeig de Colón! ni que acreditat bosc d'Elchel ni compararlo; allò era un devassall d'estrenyinars d'una verdor d'esmeragda qu'encisava la vista; la diferencia es que encontres de dàtils fan cocos y en diuen cocoteros, son més primes y més altes y d'un mohiment més elegant.

La rebuda fou superior; devant de tots venia un Quimet, ay! fra Bernat, vestit conforme la seva ordre, apoiante en un negrito que li feia de bastó. Després venia un altre negrito molt gran que per tot trajo portava unes espadnyes de caçador y un barret de capella; me'l presentaren.

—Don Pedro, el cacique.

—Tant de gust, recados del senyor Planas.

Després venien els poetes premiats y una turba multa d'indios que s'assemblaven molt més de lo que podia pensarme a n'aquells ganapis de la Barceloneta, que's banyen al atracadero de les golondrines.

Com que ja era tardot y jo estava reventat, dexarem per l'endemà l'inspecció del lloc de la Festa, y després d'atiparme d'arroç blanc m'enfilaren per una escala de cordes a dalt d'una gavia de palla que aguanta ven quatre estaques. En prova de consideració varen dar-me una mosquitera y una india perquè vigiles que cap vampiro volgués xuclarme la sang.

L'endemà, després de menjar coco tendre, coco sec, coco ratllat y beure aiguardent de coco, anarem a ofici y allí per ferlos contents y donarlos a conixer la nostra música, vinga entonar l'ofici den Vilanova; allò de:

De la seu fins al cantó
 Neni a cal Beco, nem a cal Beco

va produir un efecte espatarrant; en cambi els *Segadors*, no'ls van fer fret ni calor.

Per dinar fra Bernat am finesa mai prou agraïda, m'obsequià amb escudella y carn d'olla, y en acabant, cap als Jocs.

L'espectacle era sublim, una gran plaça tota voltada de cocoteros (allí tot está voltat del matex) que

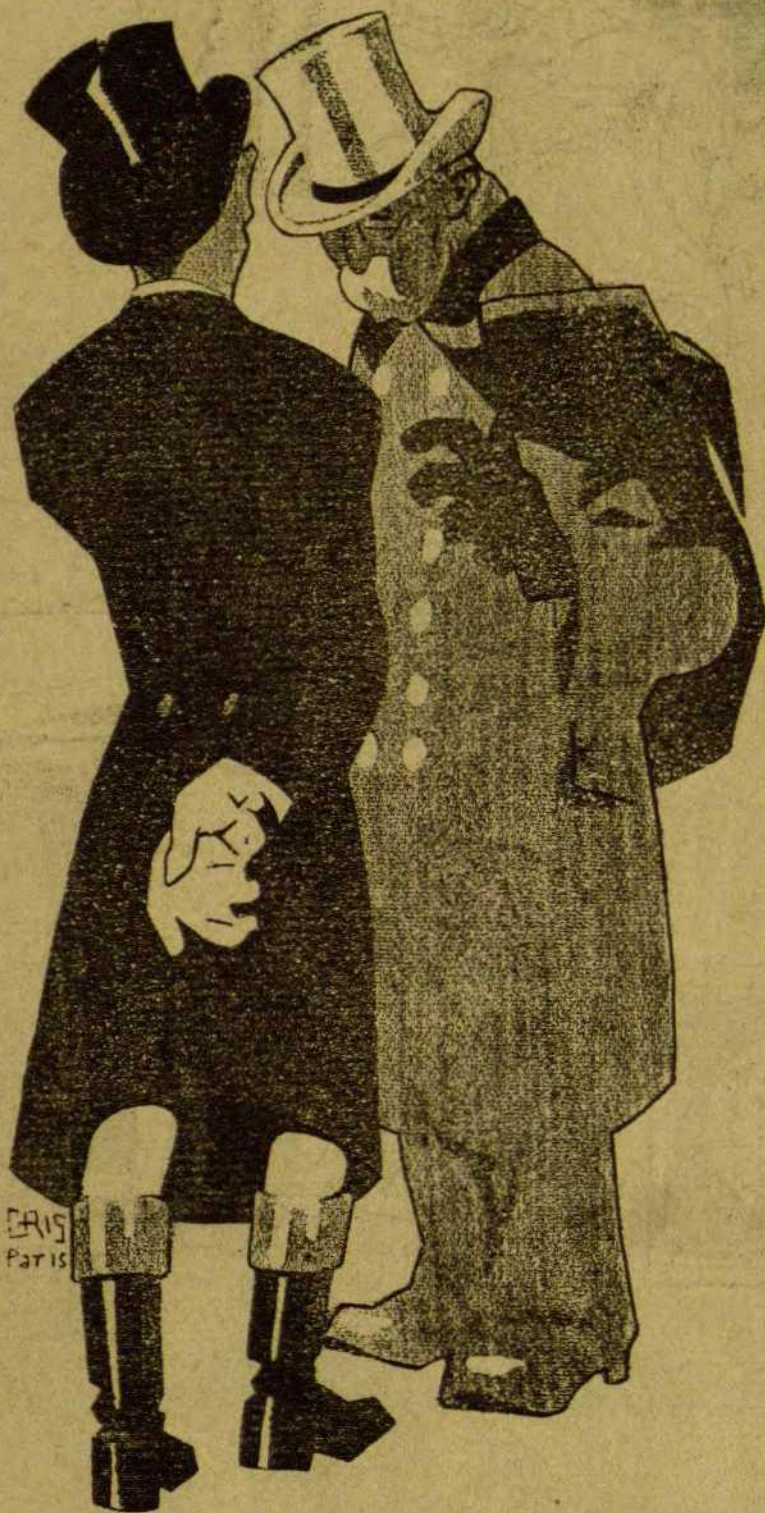
cimbregen com el coll d'un cigne, entre arbre y arbre, cordes lligades y penjant de les cordes tots els draps de coloraines que pogueren recullir, allí gènero de punt, allí llustrina, una banderola ho havia estat tota la vida, l'altre nasqué mitjó anglès, prò en conjunt, oh en conjunt encisador!

El trono era al fons com de consuetut, senzillèt, prò estava bé, era'l silló de barber que'n Quimet jai fra Bernat! usava per fer la sesta, y la tribuna era la trona parroquial.

Figurintse que a casa la Malatesta fan un garbuig de totes les habilladures que tenen en depòsit, desde les del *Puñal del godo* a les del *Robinson petit* passant per allà aont vulguin, facin vestir mils y mils negritos am lo que puguin arregar primer y tindran l'arboladura de la munió congregada per tan poètica festa. Després vareig saberne'l secret y es que'ls frares els vestían a tots am dexes que'ls enviaven d'Europa de totes menes y maneres.

La flor natural va ser el «Canto del Cucuyo» (els versos els feien en castellà) molt sentimental, prò molt; la reina de la festa encara que moreneta faria bon paper en quansevol lloc en que visquesin aimants de les bones formes.

Referent a l'englantina ja va cridar-me molt més l'atenció, se'n deia «Bonifacio mata castilas» y era d'una placidesa admirable; res de llurs,

NO S'EN PREOCUPA

—Si vols que't digui la vritat, jo no m'en preocupo gens de la qüestió social: prou felna tinc a reventarme per morir-me de gana.

res de llamps, res d'anorrear a ningú; deien per exemple, en un moment molt tràgic.

Amigo si no te largas te voy a perjudicar

o bé.

Dale bala al chino astuto

Jo'm quedava fret, prò als indígenes els hi feia moltefecte; qüestió de climes.

La viola la guanyà mossèn Bernad; no volia que diguessin bestieses respecte la religió.

La festa fou un gran èxit, prò per èxit el dinar; una veritable merienda republicana; no hi faltava més que'l Quimet, jo vareig estranyarmen y digué: —No vui autorisarho am ma presencia, prò per un día y per respecte a la tradició faig els ulls grossos; els Jocs Florals se m'porten les conviccions.

Tot el dinar fou de carn, allí costelles, allí ronyons saltats, allí palpiços rostits, prò al final unes barres a la brasa varen despejar l'incògnita... menjavam carn cristiana! y jo, jo, barbre! l'havia trobada bona, tendra, gustosa, tant, que si tornavan a tentarme, saben, no's pot dir d'aquesta aigua no'n beuré.

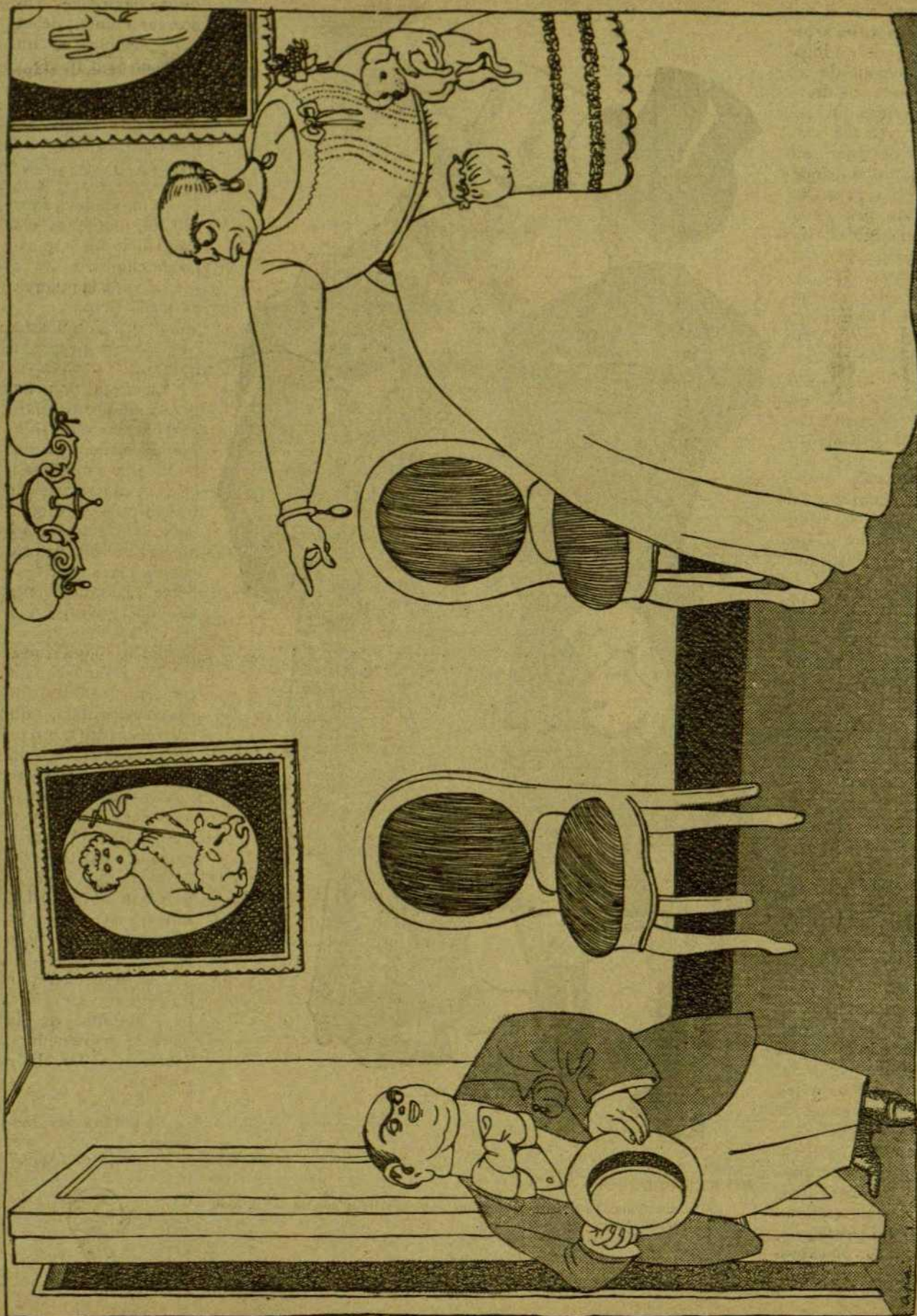
Al despedirme de fra Bernat vareig dir-li: — Escolta, de la llista de mantenedors, esborran al Dr. Falp y Plana.

—Perquè?

—Perque es herbivor.

MONI.

—Indecent!... Parlarne d'amor!... Ja pot agafar la porta y anarsen.
 —Si senyora, m'en antré, pro vostè s'quedará am la porta.. ¡Ingrata!

—Per una Copa fer la carrera ¡ves quina tonterial!

FOLLETI DE «PAPITU»

De la vileta

L'Ubric

Dilluns al vespre ix de l'hostal aont, per seguir la costum, acaba de pagar llençant al mitj de la sala tots els sous que duia a la butxaca.

Canta l'ubric, y vacila d'una acera a l'altra del carrer, quan ovira allà al pont de la vileta, el senyor Alcalde conversant amb un estranger.

La cara del ubric se fa resplendent; ja desde lluny estén la ma dreta; s'atança, somriu a cada pas, y sense preocuparse del inconegut, diu:

—Buenas, senyor Alcalde.

El senyor Alcalde, amohinat, apenes contesta.

—La ma, senyor Alcalde.

—Deixeu'os estar—diu el senyor Alcalde—converso amb aquest senyor.

—Jo no us impideixo que converseu—diu l'ubric—deume una estreta de ma.

—No.

L'ubric, meravellat, dexta caure son braç com uua branca que's peta.

—Refusèu la meua mà?

—Sí, no esteu com Deu mana.

—Que jo no estic com Deu mana!

El senyor Alcalde y l'altre s'aprofiten de la seva sorpresa per girarli l'esquena, mes valentse d'una maniobra hábil, l'ubric que si que s'els posa al davant.

—No estic com Deu mana, jo! Que'n diheu d'axò?

—Dic que feu per manera de no empiparnos més.

—Ah! senyor Alcalde, permeteu—replica l'ubric, qui's redreça y s'aguanta dret, gracies a la barana.

Després la seva dignitat se desploma, conduex la seva mà fins al ventre del senyor Alcalde y espera gentilment.

—Fumèu el camp—diu el senyor Alcalde—o crido el guardia campestre.

—Es a dar un tomet pels rostolls—diu l'ubric amb el seu aire més trapacer.

—Us enjogo un judici de faltes entre cap y coll!

—A mi, que só republicà!

—Vaya un republicà!—diu el senyor Alcalde;—ja sabèu prou y massa que m'estimo més un reaccionari en dejú que no pas un republicà borratxo.

—Visca la República!—esclama l'ubric.

—Volèu callar?

Hi un gentil monárquic, un dels 14, un dels que remenen quan vé el Rei, y es de nissaga botiguera, prò més aviat fa cara de tinent de caballeria, ha arribat al *non plus* del dinastisme.

Ell se les compon perquè cada vegada que la cigonya dels pahissos del Nort ha de dar una cistelleta al Palau d'Orient, ne dexi una a casa seva de passada; y al llegir a la *Gazeta* allò de *S. M. ha entrado en el mes número tantos*, pensa tot estufat:—La de casa també.

Ell voldria que cada vegada coincidissin de sexe l'Infant ab i majúscula, y l'infant ab i minúscula, prò no's pot filar tan prim, vethoaquí.

En els noms que posa a sos fills, el gentil monárquic també dona fe de vida del seu ideal.

El gentil monárquic y la seva familia estiuejen vora'l Cantábric. Juguen per la platja un nen y una nena, tanys adorables del gentil monárquic. El pare crida:

—Alfonso, mira que te mojas.

—Victoria, que me darás un que sentir.

Altres concurrents a la platja, meravellats, diuen:

—Qué coincidencial! Estos chiquillos llevan los nombres de SS. MM.

—Ja no's pot cridar: Visca la República! Doncs, visca el senyor Alcalde!

—Quin animal més carregós—diu el senyor Alcalde—anem a conversar a un altra banda.

Més, quan tornà tot sol, encare, demunt del pont, hi estava l'ubric. Gualtava l'aigua com s'escolava, y ab els seus singlots semblava dir que sí, an el riu.

El senyor Alcalde passà de puntetes; més apenes hagué posat el taló a terra, senti l'ubric com cridava:

—Senyor Alcalde! Senyor Alcalde! Perdoneu... vos estimo, no m'emborratxaré més... si no'm perdonessiu, m'ofegaria!

Y l'ubric mirava de corre, llençant crits de remordiment y de tendresa.

El senyor Alcalde marxava ab la pressa d'un que s'aculta, prò tan mateix no vol aparentar que fuig.

Li semblà que guanyava terreny. Certament, l'ubric, que's fatigà ben aviat, esverat de que no'l compreguessin—y després d'un gronxament silencios ab el qual reprenia forces—, cridà am tot el poder de sa ronca veu:

—Porci!

Els carrers estaven deserts. Ningú ho va sentir, sinó es el senyor Alcalde, el qual, ben segur d'estar sol, se pogué permetre de fer el sortí.

El passeig del gos

Cada diumenge, havent dinat, en Barget diu a la seva dona:

—Anem a donar un tom; tu aniràs pel teu cantó amb els nens, y jo aniré per mon cantó amb el gos.

—Però—diu la seva muller—si volguessis, eixiríem plegats.

—El gos corre massa, respon en Barget, y no em podrieu pas seguir; divertiuvos força. Aquí, Piram!

Més per tal que Piram, alegre de pendre la fresca gambadeja damunt l'acera:

—Bo!—diu en Barget—quina manera de perdre l'halè, ja tenim temps.

Primer de tot entra a l'hostal de la cantonada, lliga solidament el Piram al peu d'una taula y s'asseu davant d'un vell amic qui no esperava sino an ell per començar la partida.

Mentres juga el seu senyor, Piram roman tranquil se llepa les potes, les retira quan el petjen, atrapa vespes, estornuda; y dorm oblidat, sense rancúnia.

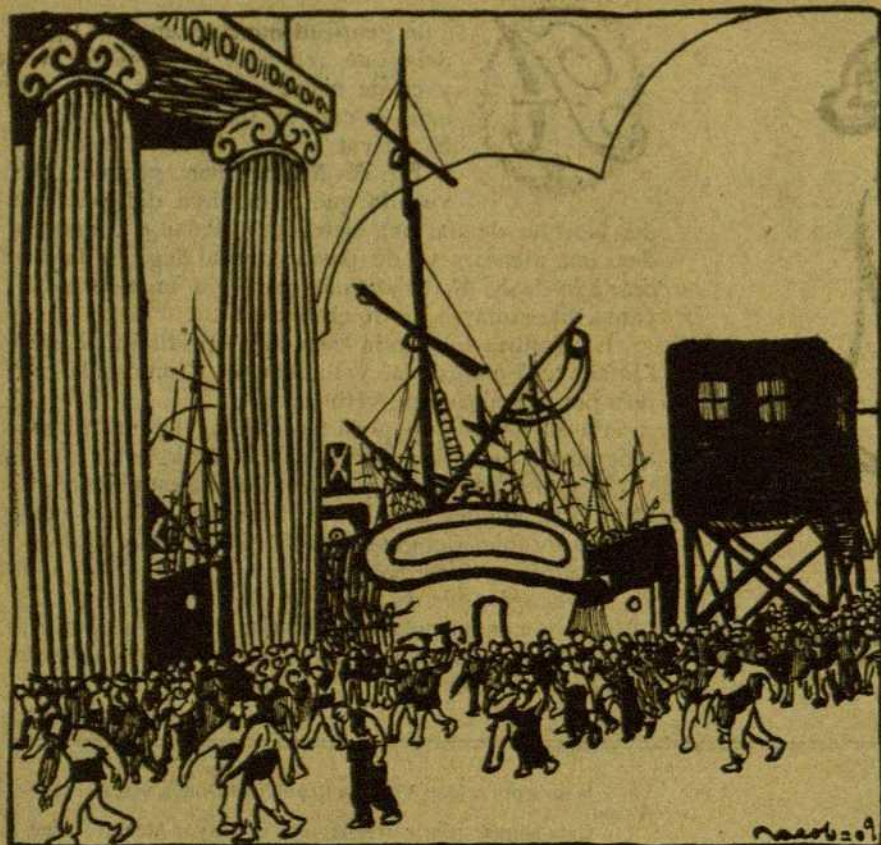
Passen les hores. Ja van a sonar les set del capvespre, y en Barget mira febrósament el rellotge. Sa muller y sos fills deuen esser de retorn y la sopa servida.

—No més dugues partides—diu.

Després:

—La bona, y apreto a corre.

Després:

—Després de treballar com un negre tot lo dia, encara haverne de sortir enmascarat!

—La dels desgraciats, y m'escapo.
Y, gairebé dret, els dits banyats anticipadament, diu encara:
—Depressa, la darrera de les darreres.
Aquesta vegada s'ha acabat. En Barget deslliga el Piram, y saltirontant fins a casa, per amor de suar una mica, reconduheix el gos qui ha finit son passeig.

Nocturn

De les nou ençà, el llogaret dorm en el silenci.
No's trobaria ni un ca perdut.
Fora de casa no més hi ha que la lluna. Inútilment, espandeix la llum blanca de la qual no s'aprofita ningú y pert el temps no il·luminant sino coses: el carrer desert, els finestrons tancats.
Però a mitja nit, un pany llença una queixa de gorja malalta, la porta s'obra y apareix en Felip, amb els peus nus, en camisa y estrenyacaps de colò. Badalla, separa els traços; se refresca a la corrent d'aire, y gualta la lluna, meravellat de veurela plena encara, maldament l'hagi vista creixer y minvar am tota regularitat d'ençà que la coneix.

Atravessa l'eixida, va al petit mur que conté el femer, y tan per habitut com per economia, orina.

No torna a entrar desseguida, y assaboreix la calma com una beguda; y ademés, que's remena un altre pany, se bada una segona porta, y el menescal desvetllat per un motiu anàlec, ix de la casa. Ha pres el seu tricot y els socs. Sos primers esguarts monten cap a la lluna.

—Qu'es macal
No més diu això.
Orina.

Bentost apareixen l'ebanista, l'hostaler y en Ganyard y en Fernet, qui s'aculten diversament segons la fretura.

Un hom diria que's dongueren cita.

Però no. S'aixequen d'aquesta guisa al mitj de les pures nits d'istiu. Deixen un instant les dones lliures, totes soles, y, per ells, s'estimen més la natura.

Se reuneixen am plaher, y cambien paraules estranyes, d'una

El gentil monàrquic acluca els uils beatament. Seu en una platja monàrquica, el poble monàrquic se maravella de la seva felicitat.

De sobte, a darrera seu, un desconegut fá en català:

—Me caso en cristina!

El monàrquic se tomba y reconex indignat, un diputat de l'esquerra.

Correspondencia

Ampurdanés Dols, No, noy no; no servex.

—Peret d'engunies, Està molt ben escrit, però es poc interessant.—Glavi, Alguns dels xistós son vells, mansos; sols n'hi ha un d'aprofitable.—Pia Miawska, Lo que envia está bé, però's funda en l'anècdota d'un mon massa insignificant.—Pagès, Magreja una mica.—A. Ll., Es dèbil.—P. R., En el seu article s'hi llegixen coses, coses com: «d'aquells homes buits de dintre» y ademés no Interessaria més que a dugues persones. a vostè y a la víctima.—Justa, Ja varem ridicolisar la setmana passada an el pobre Senyor Fuster; axò ja fora crudeltat.

sonoritat qu'els admira. Se guarden de fer plagasitats o de maliciar. Avans d'entornarsen al lilt, s'esperen. No els esperona res. El lilt no els engresca.

—Què s'es mort el masover, que no compareix?

En Geroni, el més vell del poblet, avença apoiat en un bastó Es debades que li digui sa filla:

—Papá, us costipareu, almenys poseuvos les calces.

El s'entossudeix, y més aviat moriria que no s'entregaria a les blandícies.

Els altres li criden un bonanít familiar.

Molt enfeinat, no torna resposta.

Dú a compliment am molta gravetat els actes més petits de la vida, y la lluna no l'en podria distreure.

Ha acabat. Tots han acabat.

—Fins demà!

—Fins avui, deu voler dir?

Mandrosament, cadascú torna a entrar, les portes baten. El darrer pany llença un crit de gorja escanyada.

La lluna queda afora tota sola, més vana que mai. El somni d'un xamarli torbaria el silenci.

La cabra

Ningú no llegeix la fulla del Diari Oficial enganxada a la paret de l'Alcaldia.

Que sí, la cabra.

Ella's dressa damunt les potes del darrera, apoya les del devant al capdevall del anunci, remena les banyes y la barba, y agita el cap a dreta y esquerra com una bella dama que llegis.

Acabada la lectura, com el paper fa una bella olor de coia fresca, la cabra s'el menja.

No tot se pert en el municipi.

JULES RENARD.

Impremta de Joaquim Horta.—Barcelona

Impres am Tinta Negra n.º 5275 de las Farbenfabriken Otto Baer. Radebeul.

Fragments

de poesies premiades

als Jocs Florals de Barcelona

Ai castell de Mataplana
qui t'ha vist y qui't veurá!
Aquell que't tornés a veure
no't coneixeria pas.
De Ripoll a Capdevano
de Capdevano a San Joan,
com lo castell de la plana,
maleit si n'hi ha cap.
Ai castell de Mataplana
qui t'ha vist si ara't veurá!
Aquell qui't tornés a veure
no't coneixeria pas;
tes parets son esfondrades
com si'l llamp n'hagues passat.
Ai castell de Mataplana,
qui t'ha vist si ara't veurá!

ANÓNIM

C. J.

L'humor
dels
avis

Te'm figur arrebossada
en l'holanda de ton llit
que'l moviment de ton pit
fa moure com una onada;
tos cabells sobre'l coixí
y en ton coll esparramantse
tos ulls dolsos apagantse
y pensant am no sé qui!
Y en aquell instant so jo
igual qu'una criatura
quan mira una confitura
darrera un aparadó.

FRANCESC MATEU

(Parla de les onades;)

Totes venen cap a tú
y't volten enjogassades,
l'una besa tos cabells,
l'altra'l clotet de la barba,
y jo que ho veig desde lluny
sent'el cor que se m'hi escapa.
Qui fos peix d'aquexa mar!

FRANCESC MATEU

He vist un vol de colomes sobre una blanca caseta,
he vist un vol de colomes
que's banyaven en raigs d'or.
Mos amors son les colomes, ma enamorada nineta,
mos amors son les colomes,
la caseta n'es ton cor.

He vist dos aucells nineta, avans de sortir el dia;
he vist dos aucells, nineta,
en la branca d'un arbret.
Si tu fosses aucelleta, hermosa nina m'aymia,
si tu fosses aucelleta
voldria ser aucellet.

Te vull enamoradeta;
perquè es lo amor
la primavera, nineta,
la primavera del cor.
Donam ton amor nineta.
Donam ton amor.

VICTOR BALAGUER

(Fragments de Albada. Flor natural).

Toquen les campanes - del vell monastir;
llastimoses toquen - toquen a la fi,
quan lo gall ja canta - será mitja nit;
quan mitja nit toca - ne sent forts renills;
surt a la finestra; - veu sobre un rossi
un caballé ab plomes - y negres vestits,
ab tres taques rojes - demunt del seu pit;
nafrat l'Elmir torna - Lasseta de mi.

TERENCI THOS

¡L'espant me corsecá! lo fret sentia
y el no ser en mes venes; s'apagava
la llum del pensament; ja no sabia
d'hont havia sortit ni ahont anava
Espategá feréstega tronada;
famolenca bramant la mar s'inflá,
sentim enmortallat dins l'aigua irada
y el desfet temporal se m'enportá

¡A la platja he tornat!... y visc encara
y el cel es ben seré ¡Deu benehit!
No era la mar per mi ¡be ho conec ara!
puig que l'aigua a la terra m'ha escupit.

MOSSÈN COLLELL

Per tot trobo la lluna,
per tot hi trobo estrelles
y a tu que vals més qu'elles,
no't puc veure ni una,
ni una hora solsament!

DAMÁS CALVET

(Descripció d'un combat).

Arreu arreu la forta
mainada fa sa feina;
que'ls manca plom... no importa,
tots duen una altre eina!

MOSSÈN COLLELL

Tinc tractes ab una nina
que com més va, més m'agrada;
sab dirne coses tan belles...
Y's diu... *Llengua Catalana.*

J. RIERA Y BERTRAN

29 Avril

'HUMOR

ESTRANGER

Cher monsieur,

FRANÇA

GEORGE DELAW

—Deu-lo-guart: ¿Que no tenen camises blanques?

—Sí, senyor.

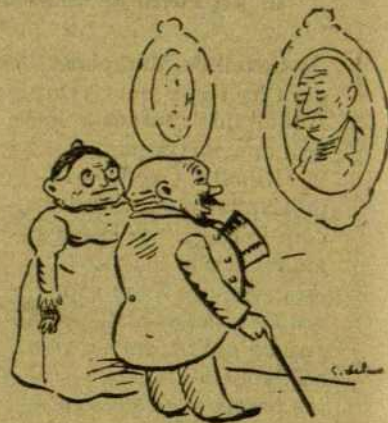
—Doncs perquè no s'en posa una?

Laissez moi vous dire qu'en me rattachant à Busch et aux japonais, vous me faites le plus grand honneur... mais laissez moi ajouter que les 4 mauvais, très mauvais dessins que vous avez publiés au dessous de ces lignes élogieuses, ne les justifient pas et les contredisent - - Ce sont de ces mauvaises choses que les humoristes sont souvent obligés de faire pour utiliser une légende et qui nuisent plutôt à leur réputation - Voici - ci contre l'apparence d'une image qui a été reproduite en couleur, mais que vous pourriez peut-être reproduire en noir - et qui donnera à vos lecteurs une idée moins mauvaise de Delaw.

En tout cas, merci de votre sympathie et croyez-moi très, très

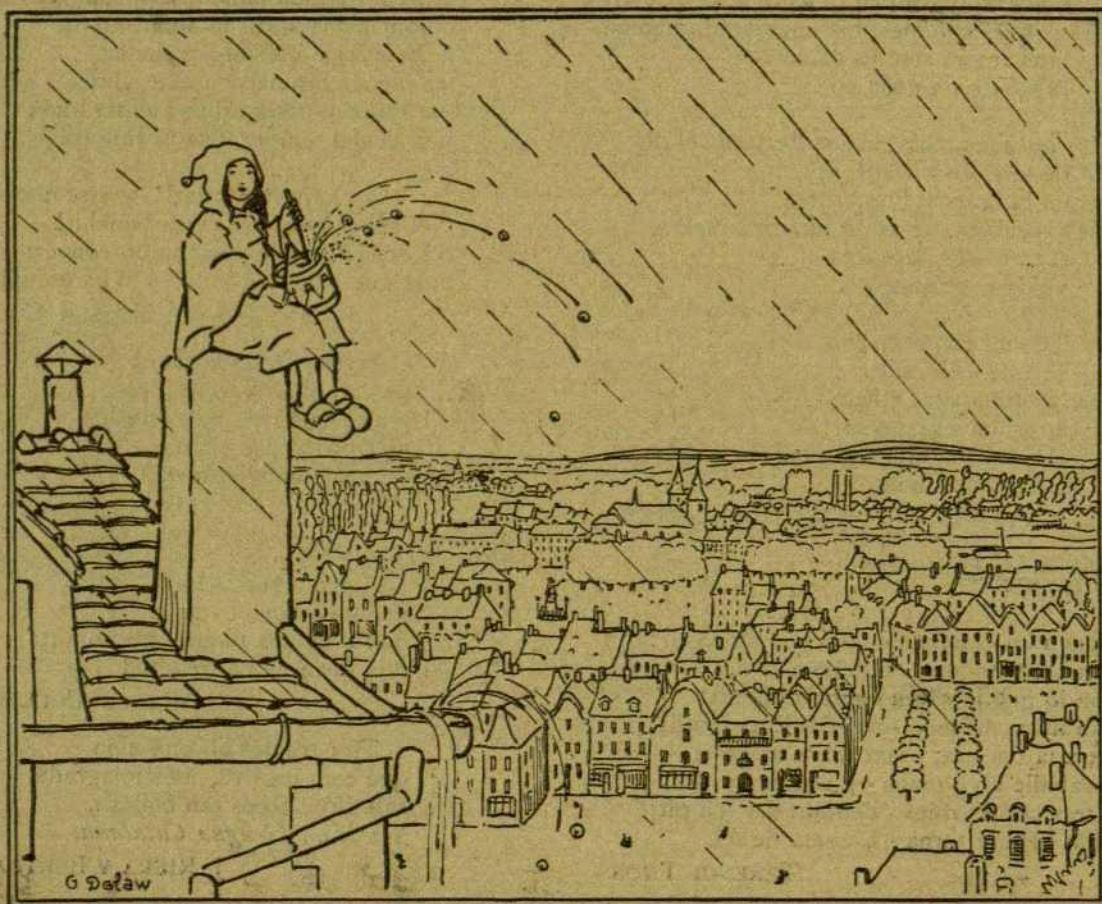
Georg Delaw

15 bis. Rue du mont-Cenis. Paris

—El meu marit que va morir devorat per un lleó.

—Ningú ho diria.

IL PLEUT

«La Pluja»

(Extrait del album: Images d'enfant, aparegut aquest any amb il·lustracions musicals den Gabriel Fabre.—Edicions Schott.—Max Eschig, 13 rue Lafayette.—Paris.)

Camises última creació á 2'95 pessetes
Corbates gran moda, 3 per 1 pesseta
Jocs de colls y punys 0'75 pessetes
Ab 6 pessetes colls y punys per tota la vida

N. Escande

==== Instalacions Eléctriques ====

de totes classes

Treballs garantits

Rambla Canaletes, 13, 1.er - Telefon 1764

Erasme Sala

Malalties de la boca y dents.-Procediment únic y

==== Metje dentista ====

==== inofensiu pera les extraccions sense dolor ====

==== Carrer de Santa Agna, 6, principal ====

TRENCATS (Herniats) llogiu:

Si voleu trobar aliví instantani, contensió absoluta y curació radical de vostres mals, useu els moderns aparells de l'especialista TORRENT, que son els millors del mon pera la curació de tota classe d'hernies; sempre nets, sense tirants, pells, ni adornaments de cap classe, no molesten ni fan bulte, emmotllantse al cos com un guant; homes, dones y nens, deuen usarlos. Construcció exclusivament a mida y pera cada cas concret, devent, per tant els herniats tots, abstinendres de comprar cap aparell sense consultar primer a l'especialista TORRENT. Consulta particular: de 2 á 5. Portal de l'Angel, 21 y 23, pis primer Tallers y despatx: desde les vuit del matí a les vuit del vespre. Carrer de l'Unió, 13, botiga.-CASA TORRENT

Boas y Colliers Pluma

Echarpes fantasía. etc.-Gran ocasió.-Bon assortit a preus molt baratos: PELLETERIA FRANCESA

Portal del Angel, 5, entressol (Prop de la Plassa Catalunya)

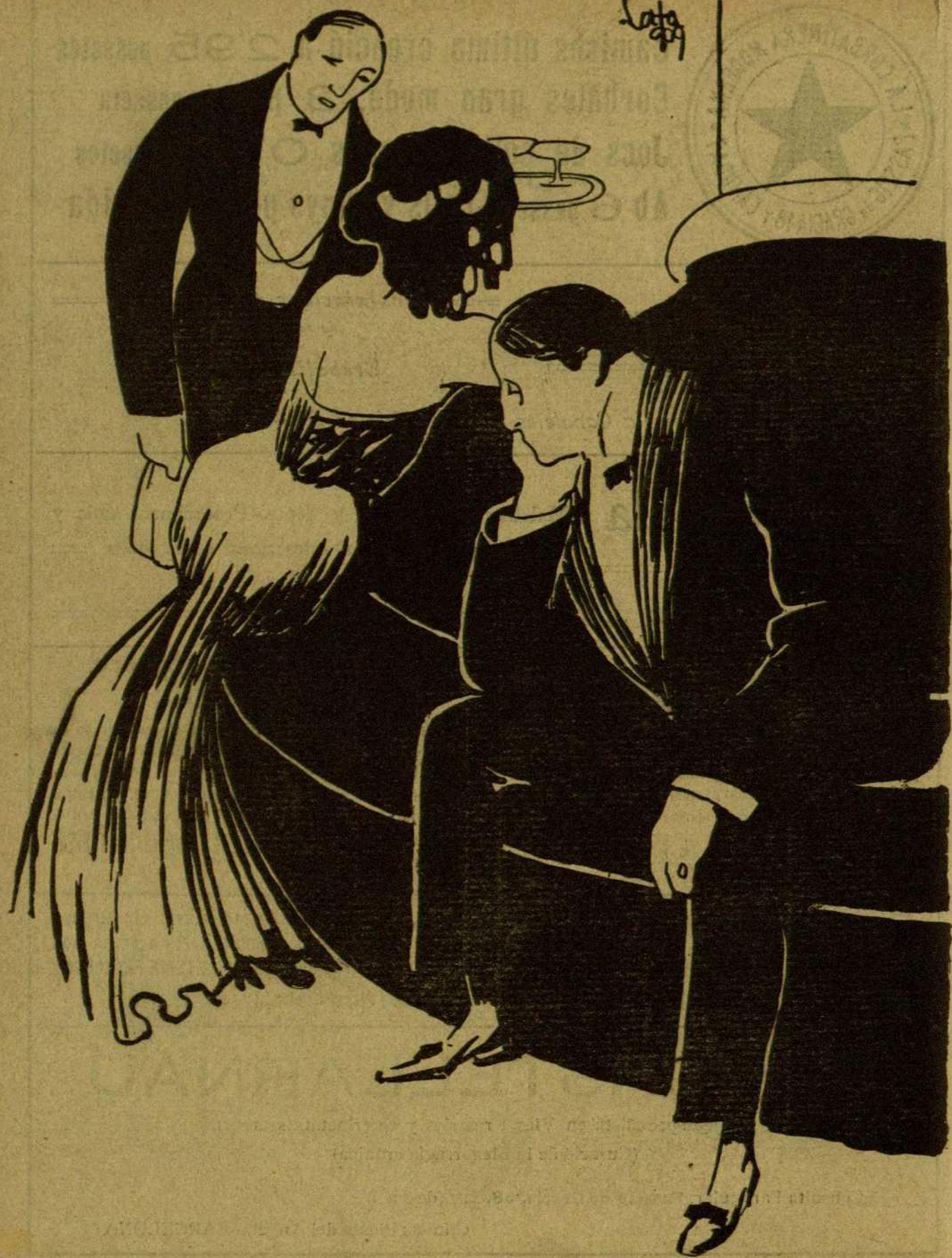
DR. CASTELLARNAU

Metje-Especialista en Vies Urinaries y enfermetats secretes

(Curació de la Blenorragia crónica)

Consulta Particular: Passeig de Gracia, 58, 1.er (de 2 a 4)

Clínica: Plassa del Angel.-BARCELONA

LES VAGUES DE PARIS Y BUENOS AIRES

—No'm puc treure del cap an aquets pobres vaguistes, poseume més xampany aveiàm si'm distrèc.